

adendum

Bireysel Emeklilik ve Hayat Sigortaları

Piyadaki Gelişmeler, Trendler, Mevzuat Değişiklikleri ve Etkilerinin Değerlendirilmesine İlişkin Gözlemler

Ali Haydar ELVEREN

Aktüerler Derneği
24 Haziran 2008

adendum

Ali Haydar ELVEREN

- 17 Ağustos 2007'de Adendum'u kurdu. Sigorta ve özel emeklilik şirketlerinin yanı sıra, vakıf ve sandıklar ile uluslararası şirketlere de danışmanlık yapmaktadır.
- ODTÜ İktisat Bölümünden 1990 yılında mezun oldu, 1994 yılında aynı bölümden, 1998 yılında City University/Londra'da Aktüerya Bilimleri Bölümü'nden Yüksek Lisans derecelerini aldı. 2005-2006 döneminde Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulunda "Bankacılık Doktora Programı"na özel öğrenci olarak katıldı.
- 1987'de Banca Intesa SanPaulo (önceden Banca Commerciale Italiana) Ankara Temsilcilik ofisinde uzman olarak iş hayatına başlayan Elveren, kariyerine 1991 yılında Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nde devam etti. Hayat sigortaları ve özel emeklilik alanında mevzuatın oluşturulması, gözetim ve denetim altyapısının kurulması, kuruluş ve ruhsat başvurularının incelenmesi ve sonuçlandırılması, hayat sigortaları ve emeklilik ürünlerinin incelenmesi ve tasdiki, Dünya Bankası, AB, OECD ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilgili faaliyetlerin yürütülmesi alanlarında uzmanlaştı.
- 2001 yılında Özel Emeklilik Dairesi Başkanı olarak görevlendirildi. Özel emeklilik alanında kamuya gözetim ve denetim altyapısı sunan Emeklilik Gözetim Merkezi'nin kuruluşunu ve takiben faaliyetlerini yürüten ekibi yönlendiren Elveren, EGM'nin Temmuz 2003-Nisan 2006 dönemine Hazine Müsteşarlığı temsilcisi olarak Yönetim Kurulu üyeliğini de yaptı.
- Hazine Müsteşarlığındaki görevinin yanı sıra, 1998-2006 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Aktüerya Yüksek Lisans Programında yarım-zamanlı öğretim görevlisi olarak ürün geliştirme, fiyatlandırma, aktüerya analizleri derslerini vermiş, yurtiçi ve yurtdışındaki seminer ve konferanslarda aktüerya ve özel emeklilik konularında sıklıkla sunumlar yapmıştır.
- Elveren, Hazine Müsteşarlığı'na tutulan Aktüerler Siciline 80 sicil numarası ile kayıtlıdır.

Sistemin Temel Özellikleri

adendum

- Kamu sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı
- Bireylerin ve işverenlerin gönüllü katılımı
- Bireysel hesaplara dayalı
- Belirlenmiş katkı esaslı ve fonlu
- Katılımcının seçim hakkı
- Uzmanlaşma
 - Emeklilik Şirketi
 - Emeklilik yatırım fonları
 - Portföy Yönetim Şirketi
 - Bireysel Emeklilik Aracıları
- Vergi teşviği
- Etkin gözetim ve denetim
- Şeffaflık

Emeklilik Şirketleri

adendum

Katılımcı Sayıları ve Pazar Payı

Emeklilik Şirketi	Katılımcı Sayısı	Pazar Payı (%)	Kümülatif Pazar Payı(%)
Anadolu Hayat Emeklilik	340.717	21,25	21,25
Garanti Emeklilik ve Hayat	312.079	19,46	40,71
AvivaSA Emeklilik ve Hayat	246.128	15,35	56,06
Yapı Kredi Emeklilik	232.485	14,50	70,56
Oyak Emeklilik	152.063	9,48	80,05
Vakıf Emeklilik	80.538	5,02	85,07
Fortis Emeklilik ve Hayat	76.820	4,79	89,86
Ankara Emeklilik	57.530	3,59	93,45
Başak Groupama Emeklilik	55.407	3,46	96,90
Koç Allianz Hayat ve Emeklilik	49.649	3,10	100,00
Genel Toplam	1.603.416	100,00	

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi, Haftalık Rapor, 16 Haziran2008

Fon Tutarı ve Pazar Payı

Emeklilik Şirketi	Fon Tutarı (YTL)	Pazar Payı (%)	Kümülatif Pazar Payı(%)
AvivaSA Emeklilik ve Hayat	1.208.666.954	23,48	23,48
Anadolu Hayat Emeklilik	1.040.848.931	20,22	43,71
Yapı Kredi Emeklilik	780.979.146	15,17	58,88
Garanti Emeklilik ve Hayat	685.678.438	13,32	72,20
Vakıf Emeklilik	330.354.871	6,42	78,62
Oyak Emeklilik	308.777.827	6,00	84,62
Başak Groupama Emeklilik	280.566.089	5,45	90,07
Koç Allianz Hayat ve Emeklilik	266.241.446	5,17	95,24
Fortis Emeklilik ve Hayat	176.616.757	3,43	98,67
Ankara Emeklilik	68.294.414	1,33	100,00
Genel Toplam	5.147.024.873	100,00	

Source: Emeklilik Gözetim Merkezi, Haftalık Rapor, 16 Haziran 2008

Emeklilik Şirketleri Sermaye Yapıları

Şirket	Ana Sermayedar
Anadolu Hayat Emeklilik	İş Bankası
Ankara Emeklilik	Aegon
AvivaSA Emeklilik ve Hayat	Sabancı Grubu + Aviva
Başak Groupama Emeklilik	Groupama
Fortis Emeklilik ve Hayat	Fortis (Bank)
Garanti Emeklilik ve Hayat	Doğuş + Eureko + GE
Koç Allianz Hayat ve Emeklilik	Allianz
Oyak Emeklilik	Oyak/ING
Vakıf Emeklilik	Vakıfbank + Groupama
Yapı Kredi Emeklilik	Koç Grubu + Uni Credit

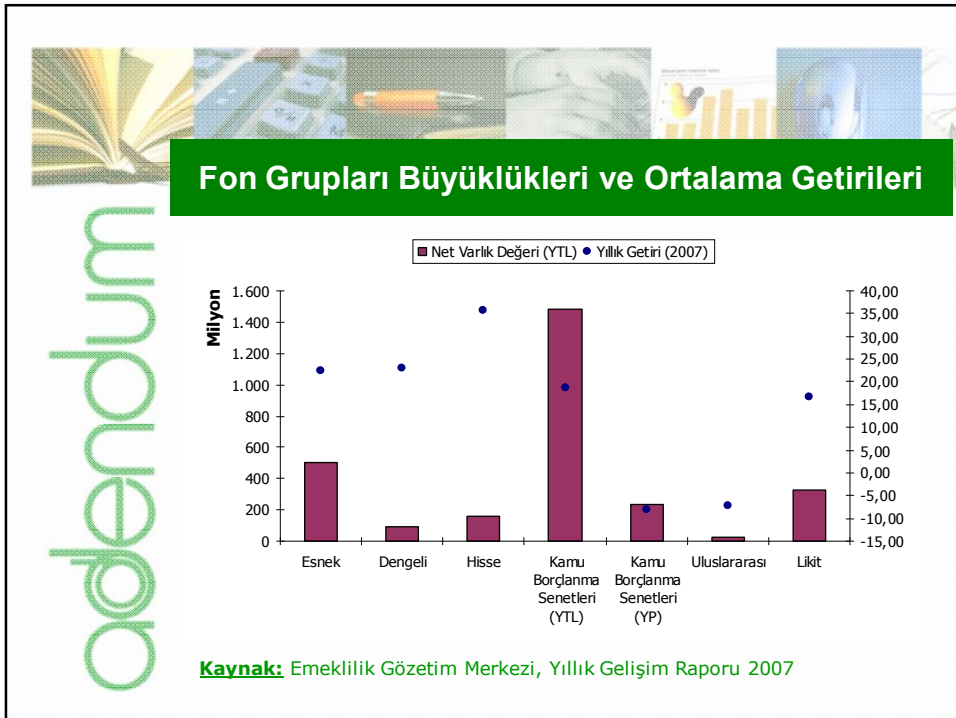
Faaliyete Başlama/Kuruluş İzni Aşamasındaki Şirketler

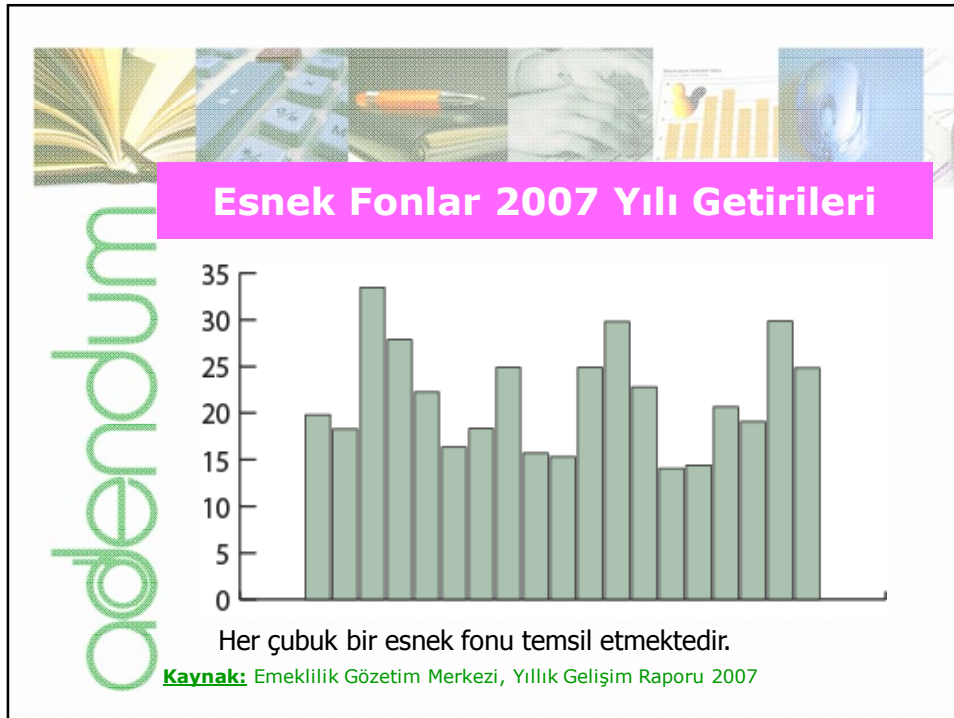
Şirket	Ana Sermayedar
Finans Emeklilik ve Hayat	NBG
Ergoİsviçre Emeklilik ve Hayat	Ergo
DenizHayat Sigorta	Dexia/DenizBank
Ray/TBIH	TBIH Grubu

adendum

Yatırım Riski Katılımcılara Ait

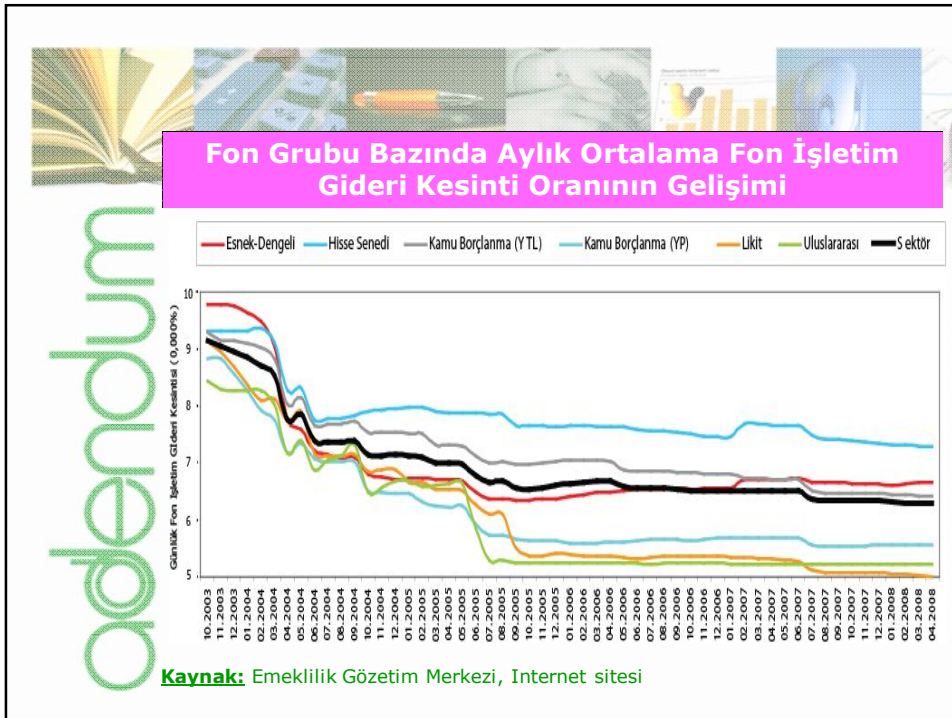

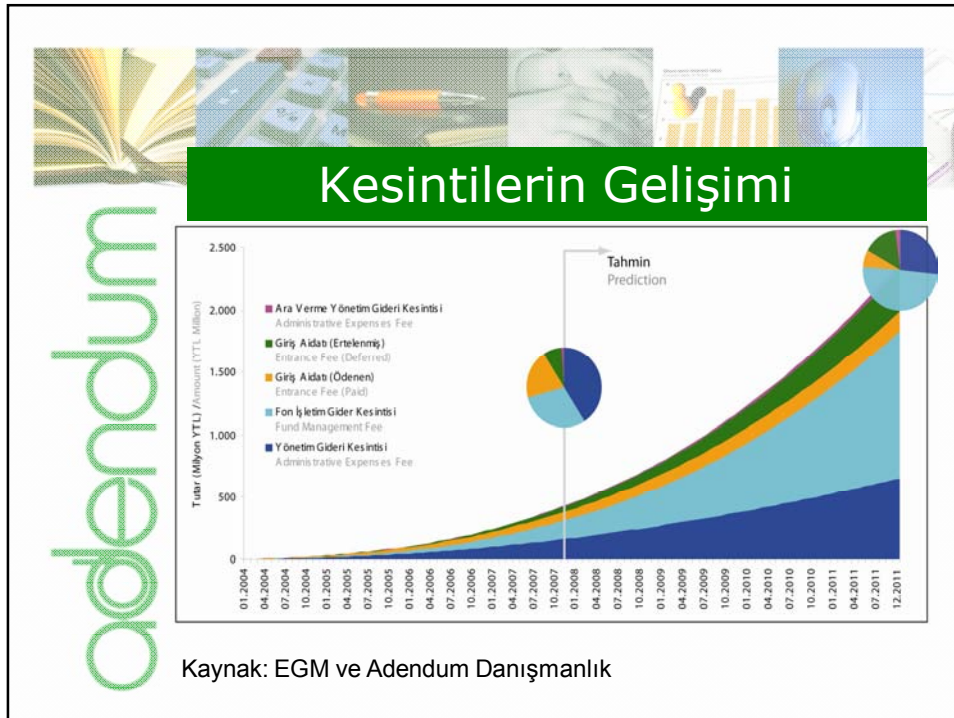
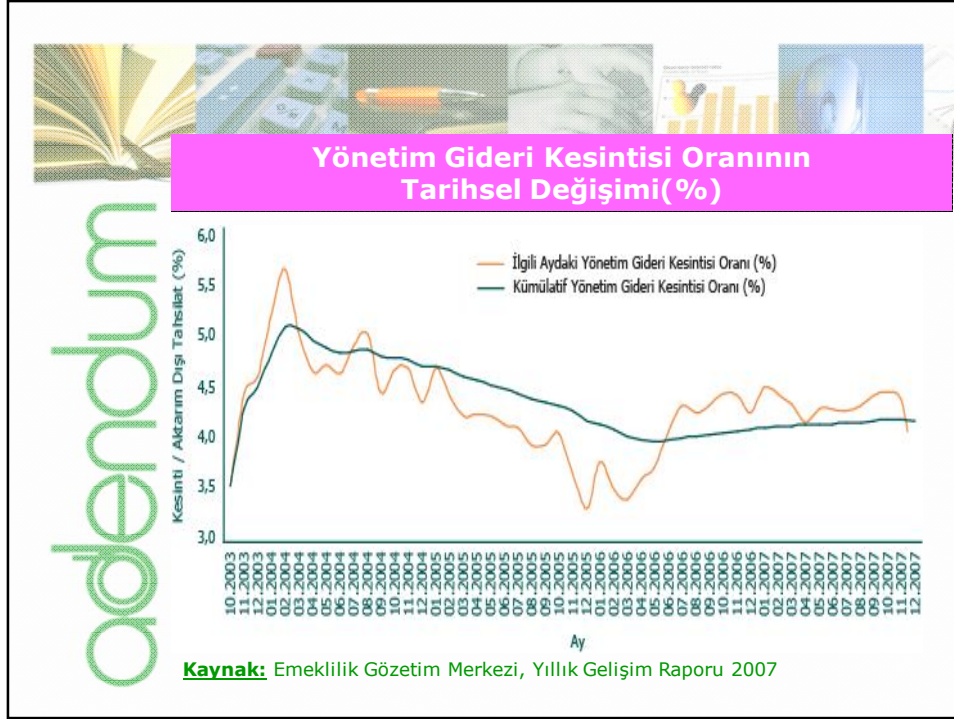

adendum

Masraf Kesintileri

adendum

Katılımcı Sayısı ve Fon Tahminleri

adendum

Sistem Başlamadan Önce Yapılan Tahminler

Yıllar	Katılımcı Sayısı (Milyon)	Toplam Fon (in Milyar \$)
10	5.7	14
15	7.7	37
20	8.2	67

Emeklilik Şirketleri 2013 Beklentileri

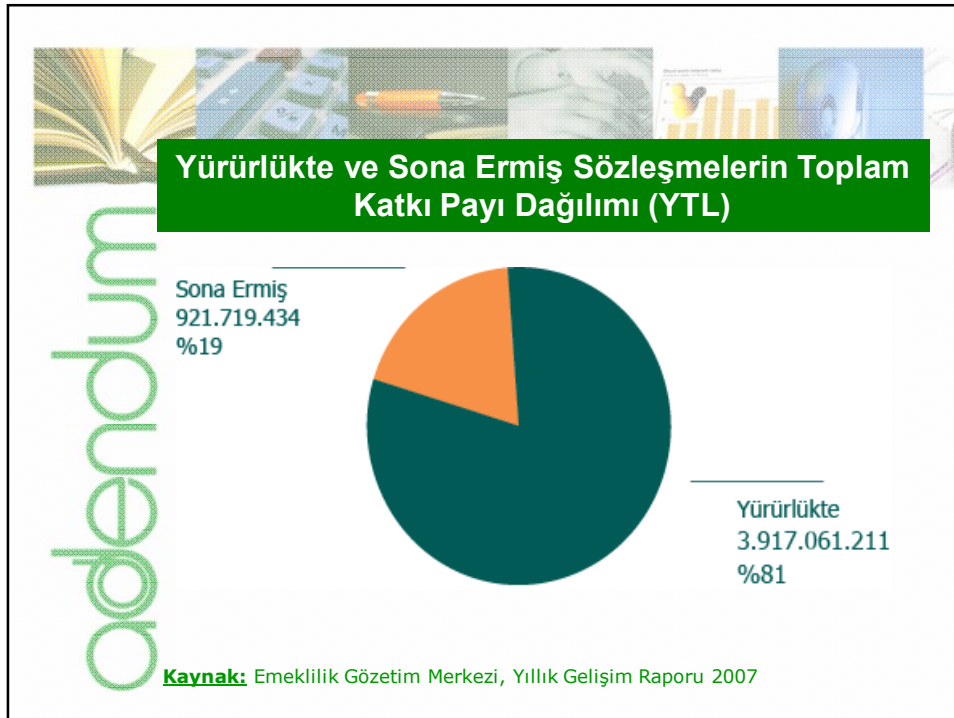
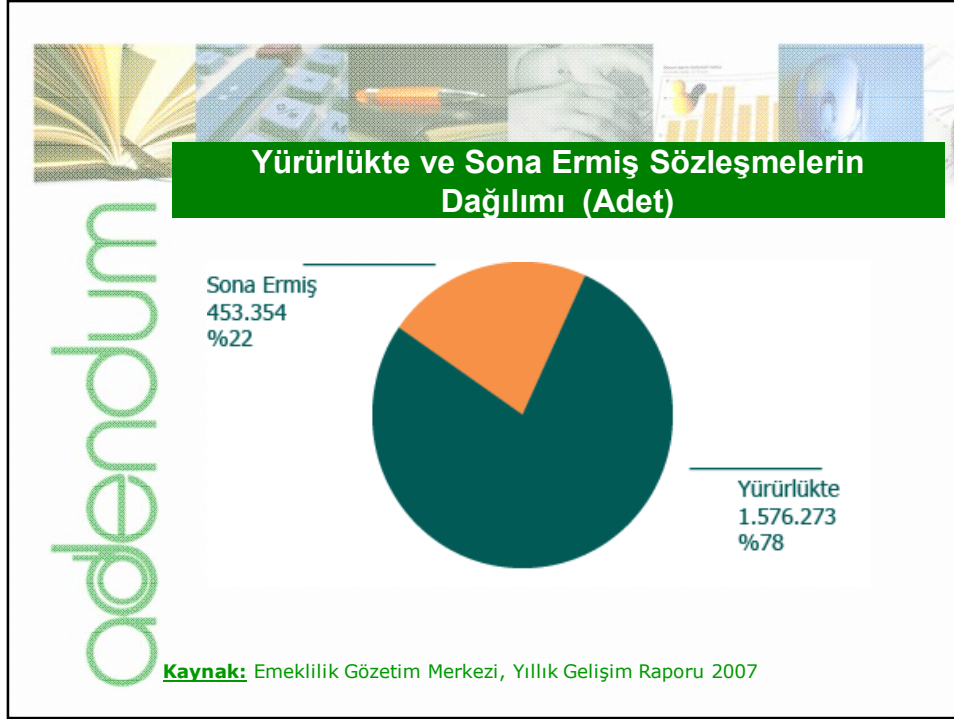
	Kötümser	En Muhtemel	İyimser
Toplam Katılımcı	2,977,689	3,337,502	3,841,190
Toplam Sözleşme	3,140,923	3,556,696	4,045,740
Yatırıma Yönelen Toplam Tutar (mio YTL)	21,170	24,119	27,695
Katılımcıların Fon Tutarı (mio YTL)	25,678	29,291	33,453
Çıkış Yapması Beklenen Toplam Katılımcı	1,033,288	958,864	913,42

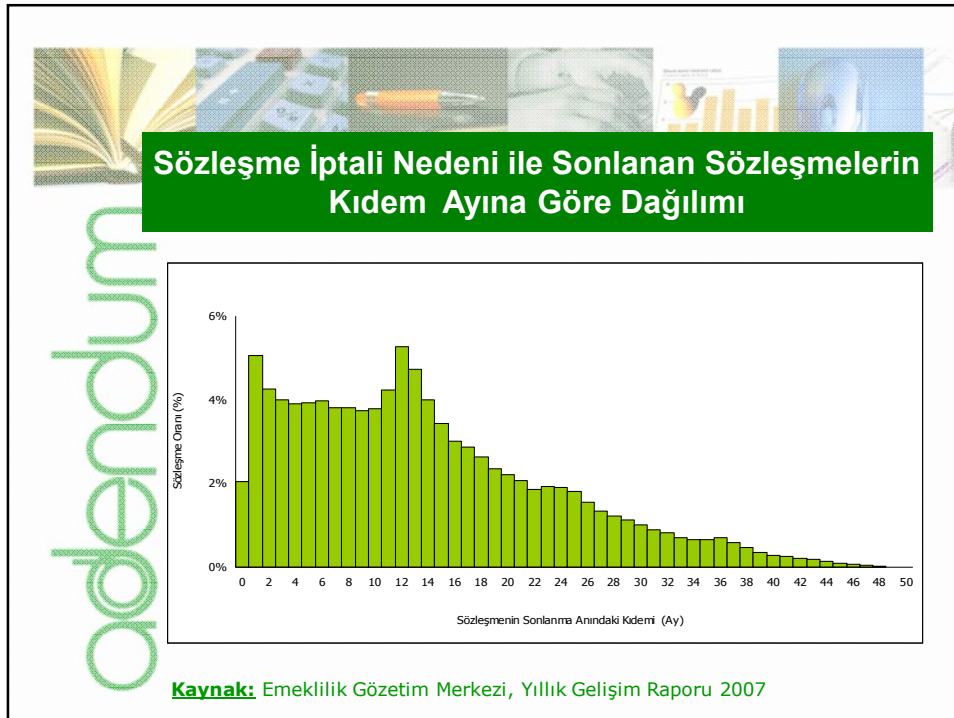
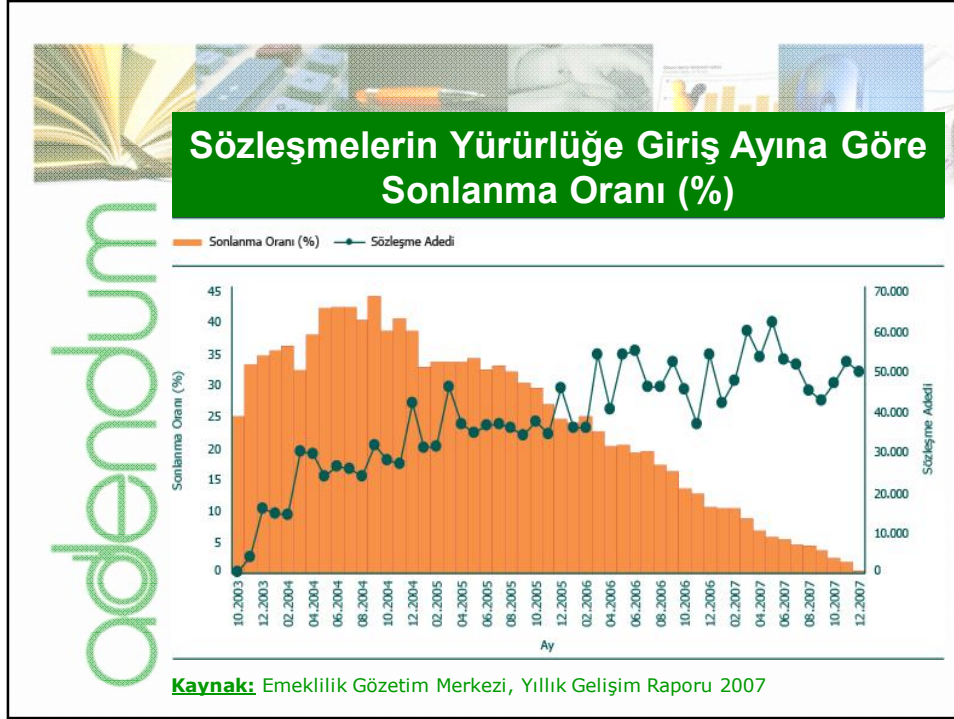
Sayılar emeklilik şirketlerinin beklentilerinin ortalamasını belirtmektedir.

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi, Yıllık Gelişim Raporu 2006

Ayrılmalar

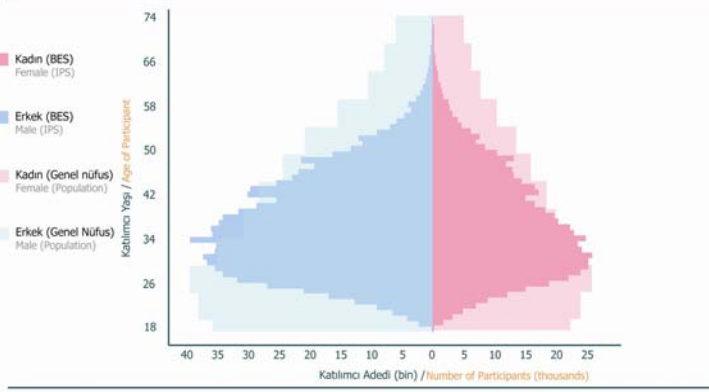
adendum

Katılımcı Profili ve Katkıları

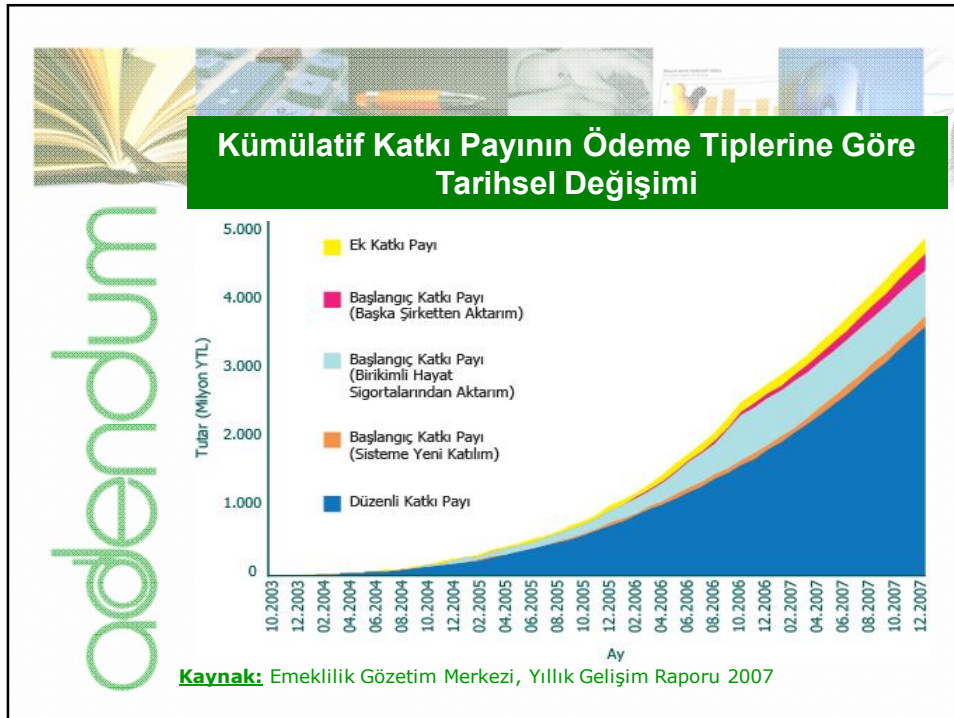
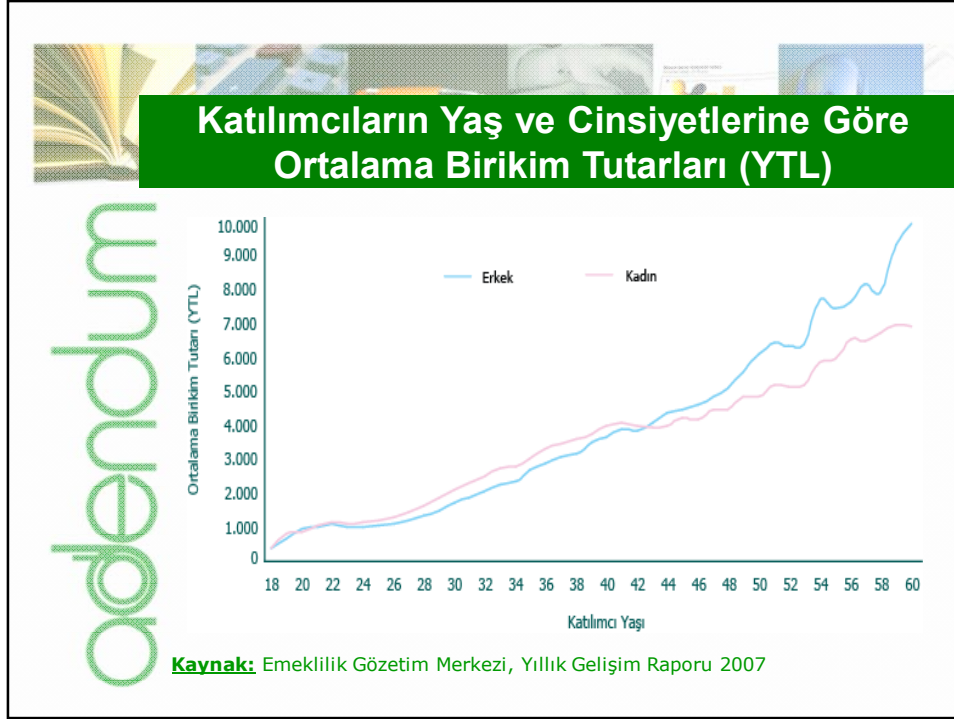

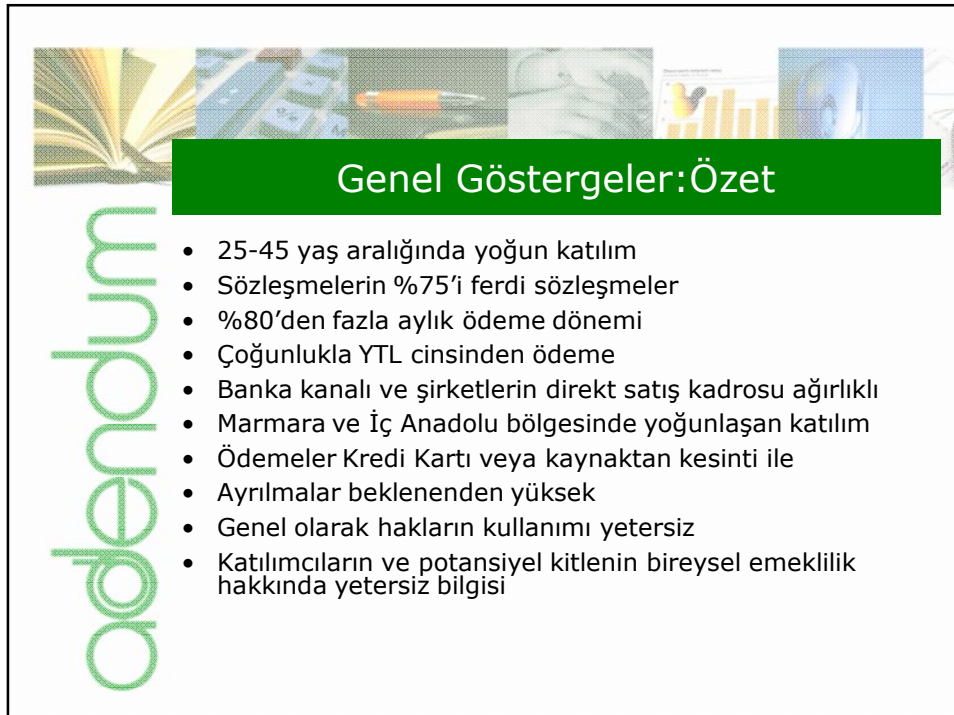
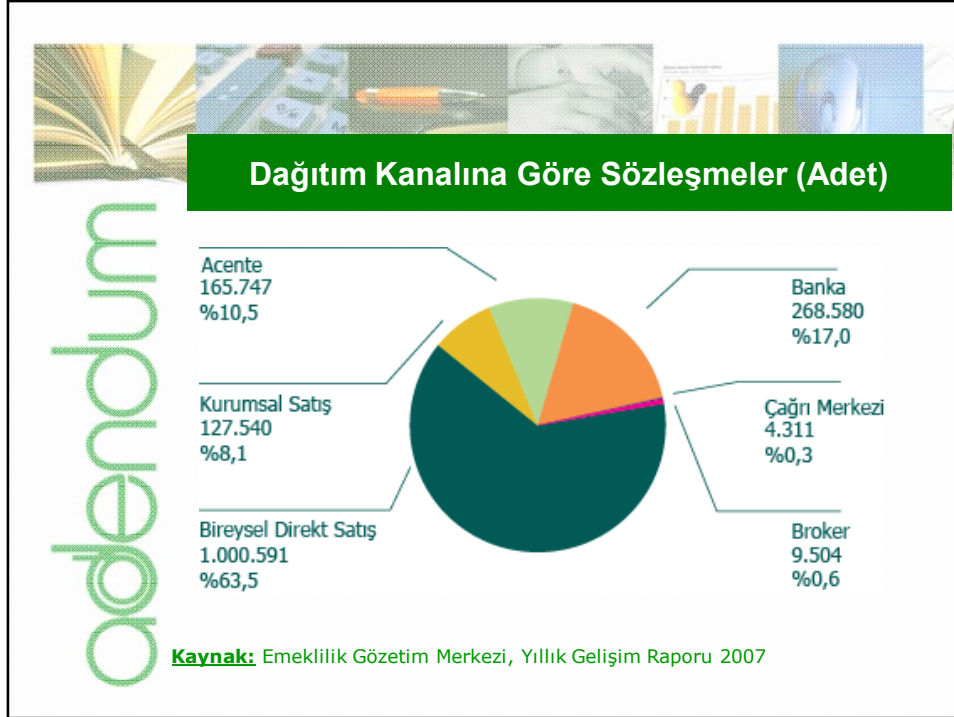
adendum

BES Katılımcıları ve Türkiye Nüfusu

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi, TÜİK ve Adendum Danışmanlık

adendum

Gelişmeler ve Beklentiler

adendum

Bireysel Emeklilik Sistemine İlişkin Yönetmelik

- Sözleşmelerin yürürlüğe girmesi
- 30 gün içerisinde cayma hakkı
- Hesap birleştirme
- Fon değişikliği hakkı yılda 6 kez
- Sisteme girişte ek kamu tarafından belirlenecek tek tip bilgi formu
- Aktarım, hesap birleştirme ve sistemden ayrılmalarda standart bilgilendirme formları
- Grup emeklilik ve hal edilmeye ilişkin ayrıntılı kurallar
- Giriş aidatı azami haddinin yarıya indirilmesi ve artırılamaması

Bireysel Emeklilik Sistemine İlişkin Yönetmelik: Beklenen Sonuçlar

adendum

- Şirket gelirlerinde azalış
- Ek bilgilendirme fonlarının yaracağı maliyetler
- Yeni operasyonel süreçler
- GEVK'e uyum süreci
- Yeni bilgilendirme süreçlerinin ayrılma oranlarını azaltacağı beklentisi
- Cayma hakkının suistimal edilme olasılığı
- Aktarımlarda azalma
- Grup emeklilik planlarında artış
- Nitelikli hizmet sunumuna odaklanma
- Artan rekabet

Emeklilik Gözetim Merkezine İlişkin Düzenlemeler

adendum

- Emeklilik Gözetim Merkezi (EGM)'nin hukuksal altyapısı, çalışma esasları, sermayedarlarına ilişkin düzenleme
- EGM'nin Temel İşlevi;
 - Emeklilik şirketlerinin aktivitelerinin gözetim ve denetimine yönelik teknik altyapının oluşturulması,
 - Bireysel emeklilik araçları
 - Hayat sigortaları ile diğer sigortalara ilişkin Müsteşarlıkça verilecek diğer görevler
- Teknik Altyapı Sınama Prosedürü
- Hayat sigortaları için de günlük gözetim ve denetim sistemi
- Hayat sigorta araçlarına yönelik e-BEAS benzeri sınav (i.e.e-HASAS)
- Yeni düzenlemelere hayat sigorta şirketlerine kıyasla emeklilik şirketlerinin daha kolay uyum sağlaması
- Orta ve küçük ölçekli hayat sigorta şirketlerinin piyasadan çekilme olasılıkları

İşyeri Bazlı Emeklilik Planlarının Hukuksal Altyapısının Oluşturulması

- Grup emeklilik planlarının kanunda yer alması
- İşveren katkılarının hak edilmesine ilişkin kurallar (Vesting)
- Grup emeklilik planlarında taraflar ve hakların kullanımı
- İşveren ve çalışan katkılarının ayrı hesaplarda takip edilmesi
- İşveren katkılarının azami 5 yıl içinde hak edilmesi
- **Beklenen Sonuçlar;**
 - İşveren Grup Emeklilik Planlarının artması
 - İşverenlerin aktarım, fon değişikliği, plan değişikliği gibi hakları kullanmalarının yaygınlaşması
 - Devamlılık oranlarına pozitif katkı
 - Alt gelir grubundan da bireylerin BES ile tanışması
 - Ölçek avantajı ve ortalama kazanım maliyetlerinde azalış

adendum

Yatırım Kısıtlamalarının Kaldırılması

- Katılımcıların katkılarının
 - Asgari %30 kamu borçlanma araçları ağırlıklı Emeklilik Yatırım Fonlarına
 - Azami %15'i yabancı yatırım ağırlıklı Emeklilik Yatırım fonlarına
- Katkılarının %85'i kamu ağırlıklı Emeklilik Yatırım Fonlarında
- Katkıların %2'den daha azı yabancı yatırım ağırlıklı Emeklilik Yatırım Fonlarında
- Sınırlamalar Kanun değişikliği ile kaldırıldı
- **Beklenen Sonuçlar**
 - Katılımcılara daha esnek fon tercihinde bulunabilecek
 - Faiz gelirine karşı duyarlı grupların bireysel emeklilik sistemine katılımında artış
 - Katılımcıların hisse senedine %100 yatırım yapabilecekleri dikkate alındığında artan riskleri

adendum

Annüite/Yıllık Gelir Piyasasına İlişkin Gelişmeler

adendum

- Mart 2007'de Yıllık Gelir Sigortası Genel Şartları yayınlandı
- Detaylı(?) mevzuat düzenlemelerinin Temmuz ayında çıkması
- Yıllık gelir ürünlerinin satışında şirketlere ek kriter getirilmesi beklenmiyor
- **Beklenen sonuçlar**
 - Bireysel emeklilikten emekli olacakların yaratacağı büyük potansiyel
 - Hayat sigortasından aktarım ile BES'e geçenlerin yıllık gelir talepleri
 - Programlı Çekiş/Emeklilik Gelir Planlarının bireysel emeklilikte daha çok talep edilme olasılığı
 - Uzun yaşam riskine yönelik yeni ürünler

Vakıf ve Sandıklar ile Şirketlerdeki Emeklilik Fonlarının Aktarımı: Kanunun Geçici Maddesi

adendum

- Yetkili organlar tarafından karar alınacak
- Gönüllülük esasına göre
- Aktif üyeler BES'e
- Pasif üyeler BES'e ve yıllık gelir sigortalarına
- Kazanılmış haklar da aktarılacak
- Kısmen veya tamamen aktarım mümkün
- Yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl içinde
- Aktarılan fon ve aktarım işlemlerinde vergi yok sırasında
- Müsteşarlıkça belirlenecek esaslar
- Aktüeryal gözetim ve denetim Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılacak

Hayat Sigortaları Yönetmeliği

adendum

- Tasarrufa yönelik hayat sigortası ürün yapılarına ve fiyatlandırmalara müdahale
- İdare masraf kesintisinin risk primi üzerinden azami %10 olması
- Pazarlama ve satış masraflarının sigortalıya yansıtılacak yıllık tutarına ilişkin sınırlamalar
- İştirak cezasının toplam fon varlıklarının azami 3%'u kadar olması
- Artan bilgilendirme ve idari yükümlülükler

Hayat Sigortaları Yönetmeliği: Beklenen Sonuç

adendum

- Masraf kesintilerinde önemli azalışlar
- Pazarlama ve satış masraflarının kısmen geri alınabilmesi
- Yeni tasarrufa yönelik hayat sigortası ürünlerinin satışının cazip olmaması
- Tasarruf amaçlı hayat sigortalarında ciddi durgunluk beklentisi
- Risk ağırlıklı ürünlerin cazibesinin artması
- Risk ağırlıklı ürünlerde artan rekabet
- Banka sigortacılığı dışındaki ürünlerde teknik karlılıkta azalış
- Emeklilik Şirketi olma yönünde arayışlarda artış

Potansiyel Gelişmeler

- Sosyal Güvenlik Reformu
- Kıdem Tazminatı Fonu
- Vergi Kredisı Sistemi

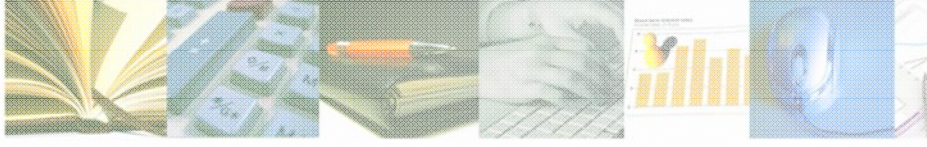
adendum

Beklentiler ve Piyasa Yapısı

- Artan rekabet
- Karlılıkta azalma
- Katılımcının devamlılığı önemli
- Büyük potansiyel nedeniyle şirket değerlerinde artış
- Yeni emeklilik şirketleri
- Yeni hayat şirketleri

adendum

adendum

adendum
Aktüerya Danışmanlık Eğitim

Kalamış Fener Cd. Bahçeli Apt. 41/A D:17
34726 Kadıköy/İstanbul

☎ T: +90 216 418 70 95 ☎ F: +90 216 418 70 96

✉ info@adendum.com.tr